

Akumulacija sjećanja organskog prostora

Krmpotić, Lea

Master's thesis / Diplomski rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Academy of Fine Arts / Sveučilište u Zagrebu, Akademija likovnih umjetnosti**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:215:140224>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-28**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Academy of Fine Arts in Zagreb](#)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
AKADEMIJA LIKOVNIH UMJETNOSTI
NASTAVNIČKI ODSJEK
DIPLOMSKI SVEUČILIŠNI STUDIJ LIKOVNA KULTURA

DIPLOMSKI RAD
AKUMULACIJA SJEĆANJA ORGANSKOG PROSTORA

Lea Krmpotić

Studijski program: Diplomski sveučilišni studij Likovna kultura, smjer: nastavnički

Predmet: Slikarstvo

Mentorica: prof. art. Gordana Bakić Vlahov

Zagreb, rujan 2024.

Sadržaj

1. Sažetak	2
1.1 Summary	2
2. Uvod: Ne mogu baciti (napustiti)	3
3. Spajanje sjećanja	4
4. Nadograđivanje i Spavači	9
5. Ladice, zašto ladice?	12
6. Prestrašno, ali gledam	15
7. Odbojno i lijepo	20
8. Zapunjeni prostori	24
9. Zaključak	36
10. Literatura	37

1. Sažetak

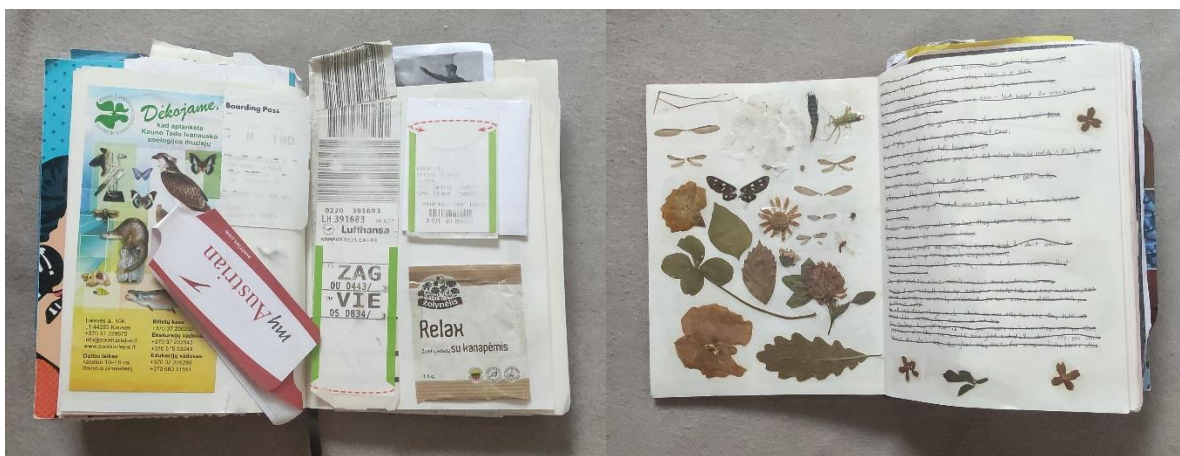
Akumulacija sjećanja organskog prostora je diplomski rad nastao na temelju višegodišnjeg rada i istraživanja u područjima anatomije, zoologije, mitologije, analize osobnih osjećaja, sjećanja i pogleda na svijet. Radovi uključuju materijale koji su prikupljeni iz raznih izvora, najčešće napušteni, darovani ili akumulirani tijekom godina, a njihova prvobitna svrha se briše i daje im se novi smisao. Izlaganjem svih pojedinih radova i detalja nastaje transformacija u jedan veliki cjeloviti rad gdje se negiraju granice između dijelova, stvara se zasićeno iskustvo koje promatraču potiče znatiželju i traženje sebe u onom što vidi.

1.1 Summary

Accumulating memories of organic space is a graduation thesis that was created on the basis of many years of work and research in the fields of anatomy, zoology, mythology, analysis of personal feelings, memories and world views. The works include materials that have been collected from various sources, most often abandoned, donated or accumulated over the years, and their original purpose is erased and a new meaning is given to them. By exhibiting all the individual pieces and details as one large complete work in which the boundaries between the parts are erased, a saturated experience is created that encourages the observers to be curious and search for themselves in what they see.

2. Uvod: Ne mogu baciti (napustiti)

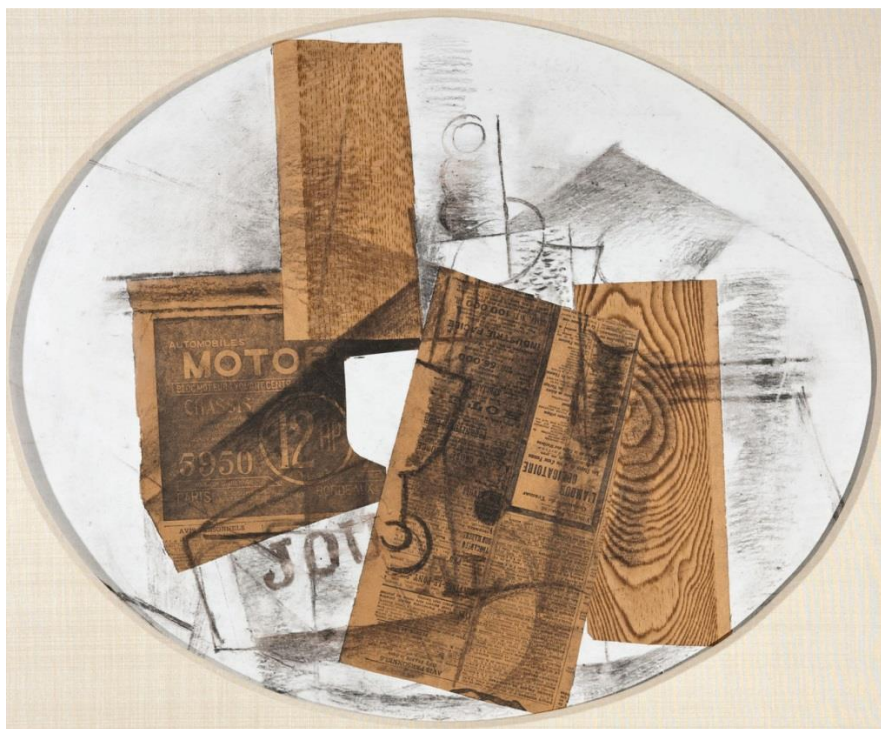
Papirić, račun iz frizerskog salona gdje frizer jako dugo šiša, papirnati omot vrećice čaja uz kojeg stoji datum kad je ispijen, štambilj koji ocrta datum prvog poljupca, prazna rizla. Kako odrediti što nije vrijedno? Kako odvojiti komad plastike od komada plastike kojeg vežemo uz bitan događaj? Kako odvojiti bitan događaj od svakog drugog događaja koji se desio i koji se konstantno dešava? I kada napokon odvojimo sve bitne komadiće, sve važne bilješke na etiketama, sve neizbježno važne vrećice šećera, što onda s time? Koja vitrina bi mogla dovoljno zaštititi ove neprocjenjive artefakte od propadanja, koji muzej bi mogao sve njih pažljivo izložiti iza debelog stakla, a koji arhiv bi mogao popisati i klasificirati priču iza njih? Bi li drugi promatrači svojim pogledom i prisutnošću pokvarili poimanje predmeta do kojih nam je toliko stalo? Bi li njihovo prodorno i subjektivno oko uništilo artefakte, treba li ih se sakriti? Kako bi ostali zamrznuti u trenutku kada su postali vrijedni, treba ih se sakriti i ne dijeliti. Tako mogu ostati čitavi, neoskrvniti tuđim mislima, samo sadržavajući istinsku bit njihova sakupljača. Treba ih pospremiti duboko, duboko u ladice.

Dio kolekcije u dnevniku čije punjenje započinje 2014. godine.

3. Spajanje sjećanja

Kolaž je umjetnička kompozicija stvorena lijepljenjem raznih elemenata poput papira, tkanina, drveta na podlogu. Sama riječ dolazi od francuske riječi za „lijepiti“. Materijali se mogu koristiti takvi kakvi jesu, mogu se reorganizirati elementi unutar njih, a može ih se i skroz apstrahirati tako da sasvim izgube svoju originalnu formu i namjenu. Istraživati tehnike, njihove teksture i dimenzije može jako utjecati na kreativnost i komunikaciju putem vizualnih medija, a i na poimanje svijeta oko nas jer učimo o njegovim svojstvima. Početkom dvadesetog stoljeća Pablo Picasso i Georges Braque istraživali su teksture i materijale kroz svoje radove¹. Krenuli su od debelih nanosa uljanih boja, pa miješali piljevinu i komadiće metala s pigmentom što je dovodilo do otkrivanja raznih tekstura i dimenzija boje. Eksperimenti su ih doveli i do korištenja zidnih tapeta zajedno s kombiniranjem raznih tehnika unutar radova.

Georges Braque (1882.-1963., Francuska), *Boca, čaša i novine*, 1914., ugljen, novine i tapete na ploči, MoMA, New York

(preuzeto s <https://www.metmuseum.org/perspectives/articles/2022/11/feminine-masculine-cubist-collage>)

1) ¹ Meilach, Dona Z., Hoor, Elvie T., *Collage and Assemblage: Trends and Techniques*, 1973, Crown Publishers, Inc., New York, str. 12

Pomoću kolaža gotovi elementi mogu se manipulirati tako da ih se izvadi iz prvobitnog konteksta i stavi u odnos s novim elementima. To je princip kojim su rađeni kolaži na manjim formatima unutar ovog ciklusa. Dijelovi časopisa s tavana, knjiga koje su ili nađene ili kupljene na Hreliću, stariji crteži i zapisci grupirani su u tematske cjeline unutar formata. Poveznice elemenata mogu biti boje, asocijacije, aluzije i/ili događaji koji kompoziciju ujedinjuju. Kolažima je cilj prenijeti misao, teoriju ili osjećaj, a služe i kao reference za ostale radove u ciklusu.

Predmete možemo čuvati kao podsjetnike na trenutke koje želimo zapamtiti, no možemo i iz razloga što u njima vidimo potencijal. Razni omoti i stare novine mogu završiti u smeću, ali imaju potencijal postati dio kompozicije novog rada. Stari, dotrajali, požutjeli papiri bilježnica bez korica odlični su za podlogu rada kako bi mu se dodalo teksture. Pronalaženje ljepote i ideje kako bi se do nje moglo doći u odbačenim predmetima inherentno je i ekološko pitanje. Prenamjenom i ponovnim korištenjem stvari daje im se nova svrha, novi život u kojem se slavi ono što već imamo i što nam je lako dostupno.

Primjeri kolaža unutar ciklusa:

Lutanje misli, 2023., kolaž, 42 cm x 30 cm

Okrutnost u ime napretka, 2023., kolaž, 42 cm x 30 cm

Mali životi i miris prašine, 2023., kolaž, 42 cm x 30 cm

Prethodna i buduća zaboravljena bića, 2023., kolaž, 42 cm x 30 cm

Hladnoća zajedništva, 2023., kolaž, 42 cm x 30 cm

Fatalna ženstvenost, 2023., kolaž, 42 cm x 30 cm

4. Nadograđivanje i Spavači

Kreiranje kolaža u kojem prevladavaju slične, neutralne boje pogodan je za bazu na koju se doslikava motiv. On može, ali i ne mora imati interakciju s pozadinom. Linijski slikan prizor zbog vidljivosti kolaža ispod sebe dobiva dojam prozirnosti i krhkosti.

Debelo crijevo, 2024., kolaž i akril na papiru

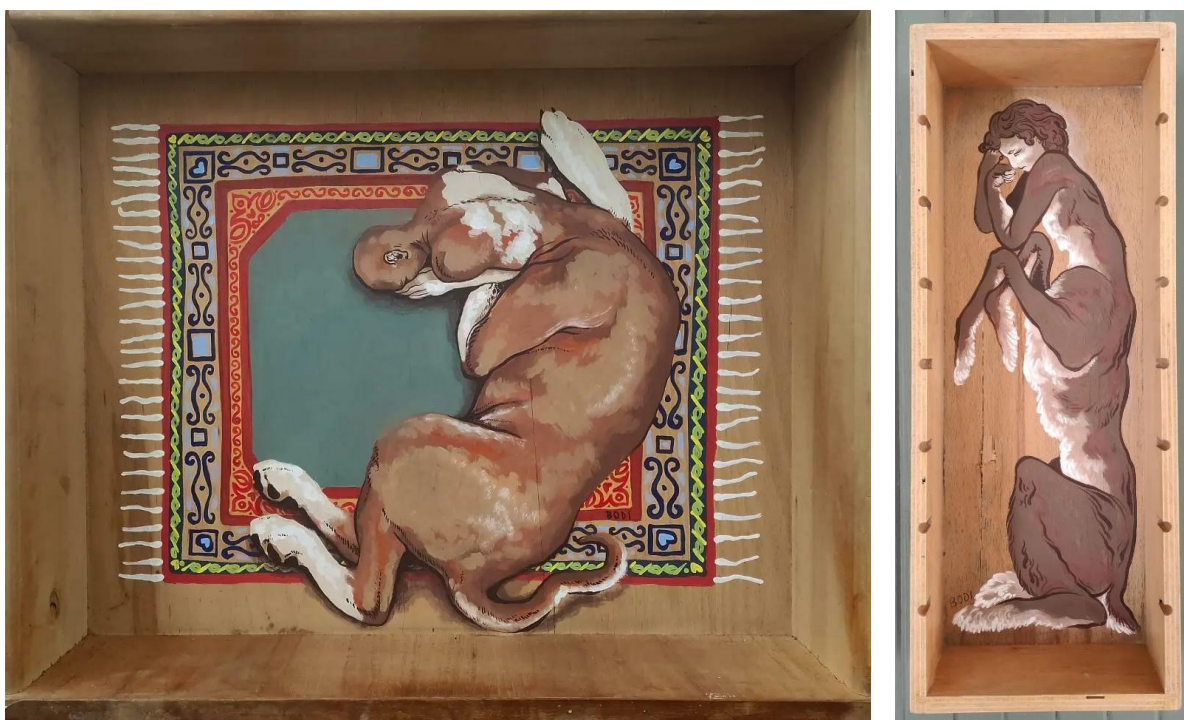
Ovaj način rada početak je procesa u kojem nastaju pojedini kolaži uz kombinirane tehnike na daskama. Triptih Trnovi, bodlje i bodljice iz 2023. nastao je u tri kvadratne plitke ladice kao personifikacija tri vrste modifikacije listova i stabljika koje biljke koriste za obranu. Vrsta i izgled ove modifikacije potaknuo je kreiranje oblika i anatomije bića. Kolaž je ovdje samo estetska pozadina koja svojom bojom i ispunjavanjem formata djelima daje toplinu i ugodaj.

Triptih Trnovi, bodlje i bodljice, 2023.

Nekoliko promatrača za ovaj rad spomenulo je kako su likovi u njemu zastrašujući i upitalo jesu li možda zli? Ovo je čest komentar na radove u ciklusu koji u sebi sadrže različita fantastična, mitološka ili anatomski neobična stvorenja. Na drugačije i nepoznato ljudi instinktivno reagiraju sa strahom jer često ne znaju što prikaz predstavlja. Tamna boja i duboke sjene koje su u velikom kontrastu od svijetle pozadine sigurno podsjećaju na elemente horora, no trebamo li vjerovati svojim prvim asocijacijama i reakcijama? Je li nešto zlo samo ako izgleda strašno? Je li fizički izgled povezan s moralom? Je li ljudsko poimanje dobra i zla upotrebljivo na bića koja nisu ljudi? Iako likovi u radovima spavaju udobno namješteni u svoj sakriveni prostor ladice, zagrljeni, naslonjeni i opušteni, stavljaju li se oni u položaj opasnosti dok se otkrivaju promatraču koji ih poima kao opasnost?

Triptih je dio serije radova pod imenom Spavači. Radovi u ovoj seriji naslikani su akrilom u drvenim ladicama, ponekad na bazi od kolaža, a prikazuju bića različitih spojeva anatomija kako mirno spavaju.

Dva *Spavača* iz 2023., akril u ladicama, 56 cm x 47 cm i 17 cm x 42 cm

Kentauri i razni hibridi najčešći su motiv slika ovog ciklusa. Zanimljivo je razmišljati kako bi izgledale hipotetske mješavine raznih živih bića, a da one i dalje izgledaju proporcionalno i smisljeno. Oni su naizgled na granici bivanja jer ih se ne može kategorizirati niti kao ljude, niti kao životinje, ali su ustvari nova, svoja punopravna bića. Ne može ih se staviti u granice prethodno utvrđenih postojanja. U grčkoj mitologiji oni su barbari, njihova

razlika opisana je kao nasilna i životinjska. Stanje nesklada i razdvojenosti između dvije strane sebe teško je smiriti, teško je izabrati put kojime ići. No oni nisu dvije odvojene polovice, oni su cjeloviti i posebni. Njihove razlike od stvarnih bića nisu prikazane kao krive ili da ih se treba popraviti, oni samo postoje, i to što postoje je dovoljno. Razmišljanjem kako se trebamo ukalupiti u granice koje su postavili drugi iz cilja da lakše (ili ne uopće) percipiraju svijet drugačijim pojedincima može donijeti samo patnju i nespokoj. Internalizirana borba do koje to dovodi može nas dovesti da ugasimo različite i prekrasne dijelove sebe samo da se svidimo nekome tko nas ne prihvaća takve kakvi jesmo. Kako bi u takvim situacijama mogli mirno spavati?

Spavač u kutiji za kazete, 2024., kolaž, akril i masa za modeliranje

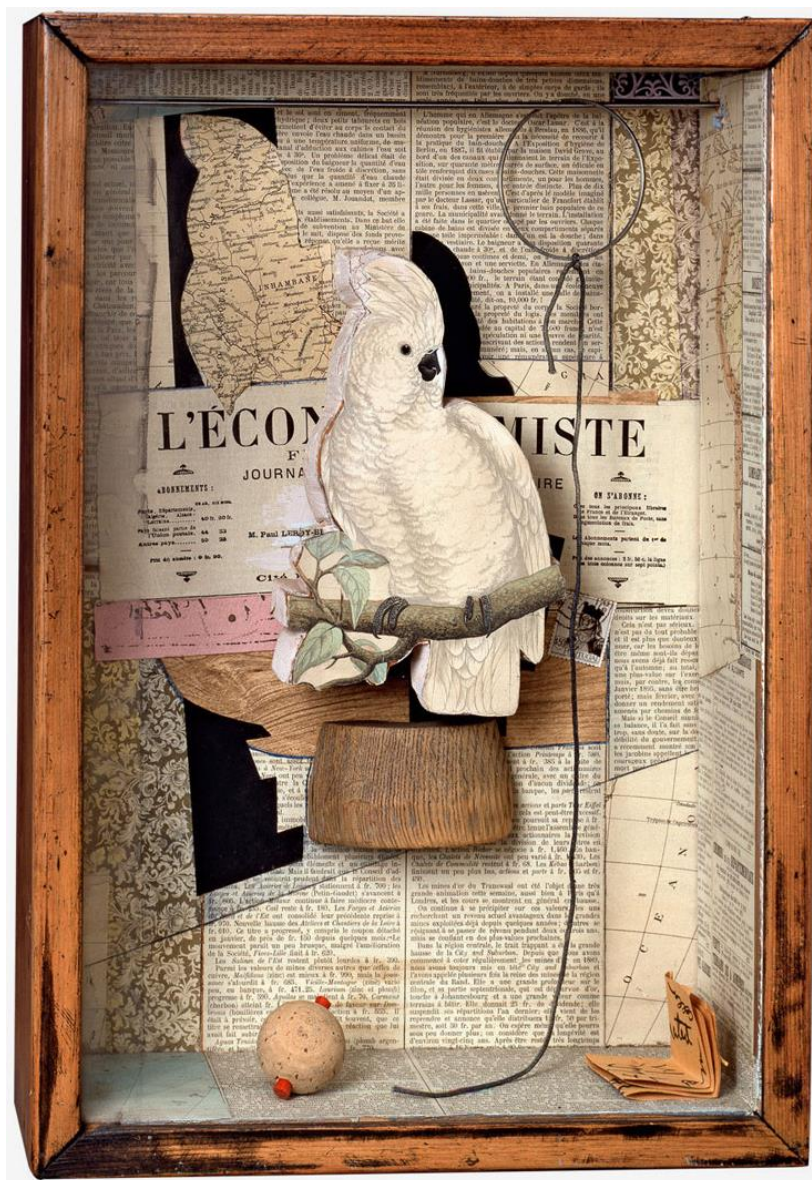
Ovaj spavač kreiran je iz pjenaste mase za modeliranje i ugrađen u kutiju za kazete. Prikazi u kojima likovi spavaju jako su intimni, promatrači ih vide u jako ranjivom i privatnom trenutku. Mir i spokoj kojim zrače nije prekinut iako ih promatramo i analiziramo, a njihova anatomija nije prikazana kao oružje agresije ili ikakve reakcije, već opušteno i udobno. Okvir u kojem se nalaze ne zatvara ih i nije tu da ih zarobi, on stvara dojam sigurnosti i zaštićenosti od opasnosti izvan njega. Okviri su to koji sami biraju, granice koje sami postavljaju.

5. Ladice, zašto ladice?

Ladice su česta podloga radova iz dosta praktičnih razloga: lako su dostupne, tekstura drveta pogodna je za slikanje, čvrstoća je odlična za stavljanje mnogo slojeva ljepila, papira, boje i predmeta i same po sebi daju određen ugođaj radu zbog svojeg prethodnog života kao dijela uporabnog predmeta. Ladice i daske ovog ciklusa sve su ili donirane ili nađene kao odbačene na raznim hrpama smeća. Ponovno korištenje napuštenih predmeta i predmeta za koje više ne postoji originalna svrha jako je bitno u današnjem svijetu pretjerane brze potrošnje i zagađivanja okoliša stvarima koje se izrazito dobro mogu iskoristiti ukoliko vidimo potencijal u njima. Održivost je bitno pitanje u umjetnosti, a korištenje predmeta koji nisu izvorno namijenjeni za nju u nama treba buditi kreativnost i inovativnost, što nas dovodi do unaprjeđenja umjetničkog procesa i istraživanja medija.

Stavljanje rada unutar ladice, pogotovo ako u sebi sadrži trodimenzionalne elemente, direktno vuče korijene iz asamblaža u kutijama koji nastaju od 1950ih godina. Asamblaž, kao tehnika kolažiranja trodimenzionalnih predmeta, nudi razne mogućnosti unutar ograničenog prostora. Phyllis Freeman je za asamblaže u kutijama rekao: „Kutije imaju svoj osobni identitet i stvarnost jer su služile nekoj drugoj svrsi u svijetu. Kao takve, svaka kutija dolazi sa svojim problemima koje umjetnik treba riješiti.“² Umjetnik Joseph Cornell za svoje kutije koristio je bazu od kolažiranih novina, starih mapa ili bakropisa, pred koje bi stavljao razne objekte, time stvarajući male stvarnosti.

2) ² Meilach, Dona Z., Hoor, Elvie T., *Collage and Assemblage: Trends and Techniques*, 1973, Crown Publishers, Inc., New York, str. 225

Joseph Cornell, *Papiga za Juana Grisa*, 1954., asamblaž u kutiji

(preuzeto s <https://artblart.com/tag/a-joseph-cornell-exhibition-for-children/>)

Moj bojler, 2024., glinamol, papirnate maramice, ljepilo, akril i flomasteri u ladici

Ovaj rad iz 2024. prikazuje unutrašnjost bojlera. Iako je to prikaz svakidašnjeg predmeta, budući da rijetko vidimo bojler bez jednolične „kape“ koja pokriva unutrašnju mehaniku, ovaj prikaz doima se misteriozno i podsjeća na razne znanstvenofantastične kreacije. Unutar okvira ladice stvara se pogled na tračak neobjašnjivog svijeta koji funkcionira kroz čudne kreacije. Cijevi mašinerije nastavljaju se i izlaze iz formata, što može značiti da je stroj nepregledno velik, jer naše ne znanje otvara neizmjereno puno mogućnosti. Oko stroja nalazi se unutrašnji okvir građen od organskih, cjevastih, zaobljenih oblika, koji kroz kontrast s oštrim linijama i dubokim sjenama središnjeg prikaza oživljavaju kompoziciju i daju joj dojam pokreta. Bojler je skiciran za vrijeme dok se stvarni bojler čistio, te označava nove početke vezane uz preseljenje u novi prostor. Uzdizanjem naizgled običnih predmeta na višu razinu na kojoj su slavljani i voljeni svojem postojanju možemo unaprijediti sreću u prostorima koji nas okružuju i zanimanje za intrigantne svjetove koje u njima možemo otkriti.

Zanimanje nas vodi do otkrivanja, što u nama potencira plamen koji grije kreativno izražavanje. Što više čitamo, istražujemo, gledamo, slušamo svijet oko nas, druge, njihova razmišljanja, to više možemo i razumjeti same sebe i u kojem smjeru želimo ići.

Kada se ladice postave na zid one svojom formom postaju okviri i police. Dok su uspravno postavljene, na njihovu donju dasku postavljani su razni predmeti poput životinjskih kostiju, staklenih bočica, drvenih kutijica, malih skulptura i suhog bilja. U takvom izložbenom

momentu one su još bliže asamblažu u kutijama, samo što postavljeni predmeti nisu fiksirani. Tim postavljanjem predmeta na ladicu njoj se daje nova funkcija, te ona iz uporabnog predmeta, preko umjetničkog rada, dolazi do forme u kojem je umjetnički rad koji funkcionira i kao uporabni predmet zbog svoje mogućnosti za pohranu manjih predmeta.

6. Prestrašno, ali gledam

Strah je subjektivan. Ako nas nešto lovi u mračnoj šumi naravno da smo prestravljeni i želimo preživjeti iako ne znamo kontekst i namjere onoga što nas lovi. Ako smo mi ti koji lovimo, to nam može biti običan utorak, nezamjetan dan u kojem mi lovimo nekog i ne razmišljamo o unutarnoj boli druge osobe. Kontekst i znanje oboje jako utječu na strah, no mogu ga povećati ili smanjiti ovisno o situaciji. Ako ne znamo da je riba koju držimo u ruci otrovna, neće nas biti strah, no ako se sjetimo dokumentarca kojeg smo nasumice pogledali i ribe u njemu su neobično slične onoj u našoj ruci, znanje će nam stvoriti strah od otrovanja kojeg prethodno nismo imali. I on je u ovoj situaciji dobar jer nas spašava. Dijametralno suprotno, ako plivamo i nešto nas dotakne, ne znanje o tome što je to bilo otkriva nam bezbroj mogućnosti koje naš mozak stvara kako bi pretpostavilo jesmo li u opasnosti. Učenjem i novim spoznajama svoje pretpostavke koje vode k strahu možemo razuvjeriti i tako strašna stvar prestaje biti strašnom.

No što ako je strašna stvar uistinu strašna? Što ako smo jednako u opasnosti bili mi skroz neupućeni ili stručnjaci o objektu naše propasti? Ovu misao možemo vezati uz jedini rad koji se nalazi u ovom ciklusu uz kojeg su se svi promatrači osjećali nelagodno. Radi se o slici na platnu naziva Štovanje Ise. Rad je nastao unutar skupine priča o ideji nezavršenih bića. Ako svaki umjetnik ima eksperimentalna djela na kojima radi, no usred procesa napusti, zar i ideja božanstva kao umjetnika koji stvara ne bi rezultirala s nezavršenim pojedincima koji postoje uz svoje završene pandane. Oni time da su nezavršeni imaju priliku stvarati vlastiti put i vlastite stvarnosti koje nisu ograničene zemaljskim zakonima. Budući da se određene zakonitosti ne odnose na njih, u toj slobodi biranja mogu krenuti putem zla.

Štovanje Ise rad je čija je poanta privući gledatelja i natjerati ga da uroni u rad i zaboravi sve oko sebe. Slika je nastala na temelju teksta koji pokušava proučiti i zapisati ovakve vrste nedefiniranih bića – slika u priči jedno je od njih. Tekst glasi ovako:

Podaci o registraciji

Broj subjekta: 206

Poželjno ime: nepoznato

Znani nadimci: "Štovanje Ise"

Izgled

Dob (po izgledu): nepoznata, drveni okvir napravljen je od Araucarioxylon arizonicuma koji je izumro u kasnom Trijaskom razdoblju (prije 200 milijuna godina). Drvo nije petrificirano, već samo malo suho.

Težina: naizmjenična

Boja kože: uljana boja

Boja kose: nepoznata

Izgled lica: nepoznat

Boja očiju: bijela

Neobične značajke: *Subjekt je slika koja prikazuje osobu u tami. Osoba sjedi u sredini kompozicije i ispružuje ruku prema gledatelju. Samo su im ruka, noge i svjetlucave oči prepoznatljive dok je ostatak skriven u mraku. Goli su i sjede na jednostavnoj drvenoj stolici. U sredini pune sobe su, no svi predmeti su neprepoznatljivi i nejasni, makar je stil slikanja vrlo detaljan i realističan. Boje su desaturirane. Subjekt je topao na dodir i, ponekad, kada je sobna temperatura niža od 15°C, može se osjetiti drhtanje kada se slika pregledava. Restauracija i očuvanje slike nije potrebna, u savršenom je stanju makar je bila izrezana, spaljena i poprskana s kiselinom više puta.*

U 2003. su konzervatori iz I.A.C.C.-a uzeli uzorak boje iz jednog kutka slike kako bi joj odredili dob i kemijski sastav, nakon čega je slika počela krvariti. Krv je poslana u laboratorij, no ne pripada niti jednom ljudskom biću u registru. Tip krvi je A-.

Subjekt je pronađen 1726. u iskopanom produžetku jedne grane spilje Kalkberg u Njemačkoj. Prostorija je iskopana ručno, a subjekt se nalazio na postolju od rogova različitih životinja i jedne ljudske bedrene kosti. Ispred slike nalazio se kostur žene, stare dvadesetak godina, omotan u ručno rađene halje. Speleolozi koji su pronašli sliku pisali su kako je bilo ekstremno teško doći do tog kutka špilje, te da je bilo teško izvaditi sliku van. Jedan od njih, zvan Evert,

postao je opsjednut sa slikom, te je počeo odlaziti u špilju nasamo samo kako bi stajao ispred nje i promatrao ju. Ostali spisi iz tog vremena sugeriraju da je Evert bio onaj koji je kasnije ubio i masakrirao ostale članove ekspedicije u špilji. Pronađen je u dehidriranom i izglednjelom stanju ispred slike. Druga grupa koja ga je našla odlučila je spaliti sliku zajedno s truplima unutar špilje. Po nekim zapisima, svaka osoba iz te grupe je počinila samoubojstvo putem samospaljivanja kasnije u njihovom životu.

1847. godine par avanturista se izgubilo u špilji te su nabasali na sobu. Nakon što su ih gradske vlasti spasile, vratili su se i uništili par manjih zidova špilje kako bi sigurno izvukli sliku van. Prodali su ju umjetničkom kolekcionaru Kasparu Thieliu. Nakon njegove smrti, službenici su pronašli više trupa unutar njegove skladišne jedinice. Također, svi spisi prosuti po njegovoj kući, uključujući sva pisma poslana godine kada je dobio sliku, glasili su: "Ehrfurcht vor Isa", zbog čega su povjesničari umjetnosti sliku nazvali "Štovanje Ise".

Nakon Thiela, slika je poslana u Sjedinjene Američke Države. Bila je u podrumu Umjetničkog instituta u Chicagu do 1958. kada ju je pronašao domar koji se slučajno zabio u njeno postolje. Nakon toga je inzistirao da je slika remek djelo, da ju se treba izložiti i, kada ju je tadašnji kustos pregledao, odmah je postavljena na najvidljiviji zid galerije. Tog tjedna je galerija zabilježila rekordni broj posjetitelja i neki su ljudi čak počeli kampirati ispred muzeja, čekajući da vide novu sliku. Gomile su uskoro počele postajati nasilne. Prva žrtva je bila Grace McCoy, sredovječna žena koja se slučajno spotaknula i pala na sliku, pri tome napravivši udubljenje koje je ubrzo postalo ljubičasto. Masa ljudi, tiha i mirna, je počela agresivno tući McCoy dok nije umrla, nakon čega su se vratili na svoja mjesta i nastavili gledati sliku u tišini. Tračak krvi je pao na sliku, no nakon policijske istrage, i krv i udubina su nestale, a sljedeći dan je slika bila malo više vibrantna nego prije. Dva dana kasnije, McCoy-ina kći je prošla kroz gomilu i izlila mješavinu sumporne kiseline i vodikovog peroksida na sliku. Snašla ju je ista sudbina kao i njenu majku, no slika je bila kritično oštećena zbog kiseline. Usred kaosa, jedan zaštitar koji je bio prisutan u galeriji je uzeo sliku kući. Njegova žena je prijavila krađu svoga muža voditeljima galerije koju su otišli i prikupili sada netaknutu sliku, ali su pronašli zaštitara i njegovu ženu mrtve nad njom. Ova događanja su se pročula diljem pokrajine i Institut je dobio novog voditelja, jednog koji nije vidio sliku. Odmah nakon što je stupio na vlast, voditelj je dobio poziv od nepoznatog trgovca umjetnina koji mu je ponudio 800,000 američkih dolara za sliku, ponudu koja je odmah prihvaćena, nakon čega su zaposlenici novog voditelja poslali sliku njenom novom vlasniku u Francusku. Vjeruje se da je na istom imanju od tada jer je više grupa konzervatora pušteno da ju vide, zadnja od njih 2003. godine.

Bilješke: nepoznato je je li subjekt samo pigment ili cijela slika uključujući i okvir. Budite oprezni približavajući se subjektu i nemojte gledati direktno u njega.

Emocionalno stanje

Način govora: nepoznat

Jezici: nepoznati

Govorne mane: nepoznate

Ovisnosti: nikakve

Zadnje ponovno pokretanje: nepoznato

Socijalno/solitaro: socijalno

Ostalo

Prehrambene preference: ljudska krv (topla)

Veze s ostalim subjektima: vjeruje se da pripada subjektu 299

Bilješke: nikakve, subjekt nije viđen od 2003. godine

Štovanje Ise, 2022., akril na platnu, 104 cm x 73 cm

Cilj stvaranja ovih bića i priča koje se vežu uz njih nije samo kreiranje neobjašnjivog horora i plašenje gledatelja, već je i promišljanje o paralelnim stvarnostima i anatomskim mogućnostima koje nemaju granice realnosti.

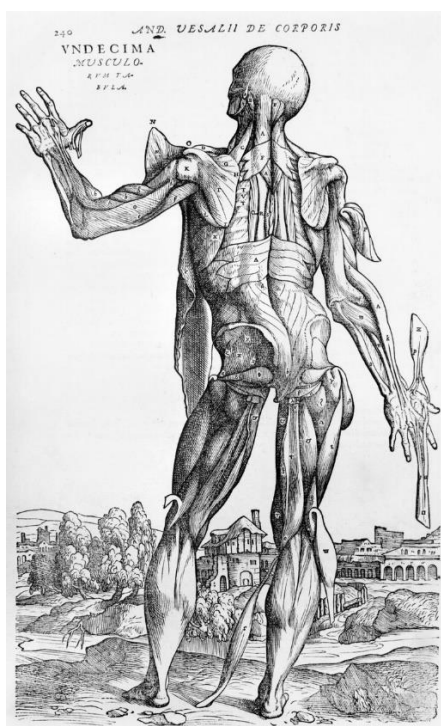

Anatomija Kushima 142, 2024., akril u ladici, 56 cm x 87 cm

7. Odbojno i lijepo

1) Anatomija

Za vrijeme renesanse dogodio se procvat u proučavanju anatomije. Javna seciranja okupljala su studente medicine i umjetnike kroz izravno promatranje slojeva ljudskog tijela. U knjigama o anatomiji talijanskog liječnika Andreasa Vesaliusa *Strukture ljudskog tijela* (*De humani corporis fabrica*) objavljene 1543³. uz tekst nalaze se jako bitne anatomske ilustracije nepoznatog umjetnika. Te ilustracije, bakropisi, detaljno prikazuju razne sustave tijela s izrazitom anatomskom jasnoćom jer je umjetnik poznao ljudsko tijelo na temelju prisustvovanja seciranjima. Anatomije su prikazane u raznim stanjima skidanja slojeva kože, mišića, organa, no samo truplo ne prikazuju kao mrtvo na stolu, već kao osobu u pejzažu koji kao da nije svjestan svoje nesreće. Vesalius je postavio temelje učenja anatomije preko promatranja seciranja, a njegove knjige su objašnjavale teoriju kroz ilustracije koje opisuju više nego riječi.

Nepoznat autor, *Mišići leđa* iz knjige *Strukture ljudskog tijela* Andreasa Vesaliusa, 1543.,
bakropis

3) ³ Anderson, J., Barnes, E., Shackleton, E., *The Art of Medicine: Over 2000 Years of Medicine in our Lives*, 2011., The Ilex Press Limited, UK, str. 34/35

(preuzeto s <https://www.meisterdrucke.ie/fine-art-prints/Andreas-Vesalius/294139/Anatomical-Study,-illustration-from-%27De-Humani-Corporis-Fabrica%27-by-Andreas-Vesalius,-Basel,-1543.html>)

Previše te volim, 2022., akril na platnu, 108 cm x 68 cm)

Emocije drugih ljudi vidimo na njihovim izrazima lica i govoru tijela, dok vlastite osjećamo duboko u sebi. Strah možemo osjetiti kao otvaranje rupe bez dna u svom trbuhu, iščekivanje kao da nam leđa probadaju bodlje, ponos kao grijanje vrata i ključnih kostiju. Dok su naši osjećaji i reakcije unutar granica u kojima nam i dalje može biti ugodno, fizičke komponente samo nam ih dodatno otkrivaju. Kada se ta granica prijeđe i ne možemo ih više kontrolirati, oni nas guše i preplavljaju.

Pretjerana ljubav koja prerasta u opsesiju i nema svoj ispušni ventil može se samo gomilati, što je u ovom radu doslovno prikazano pomoću motiva šest srca. Ona u tolikoj količini nemaju nikakvu svrhu, mogu samo previše cirkulirati krv, pritiskivati pluća tako da ostajemo bez zraka i gurati ostale organe. Budući da su unutar nas, ne možemo ih vidjeti, a time i teško možemo uočiti i prihvatiti problem dok nije prekasno. Rad na elementima vlastite osobnosti koji nisu „dobri“ i poželjni, te njihovo prikazivanje kao ravnopravnog dijela koji nas čini onakvima kakvi jesmo, cjeloviti i raznoliki, težak je, ali iskren način postojanja. Ne možemo očekivati od sebe da imamo samo poželjne emocije, samo dobre reakcije, samo pozitivna iskustva, i zašto onda forsirati da samo to prezentiramo drugima? Zašto toliki strah od ranjivosti? Naša okolina nas istinski može prihvatiti samo ako upozna više dimenzija naše osobnosti, čak i one loše strane.

2) Pata i privrženost

Pata je riječ koju je moja baka koristila kako bi opisala male kukce i životinje kojima nije znala ime ili što su. Taj naziv koristim i ja, i često koristim kad nježno govorim o neodređenim kreaturama koje stvaram. Ne znam koristi li itko drugi tu riječ, zna li itko ju uopće, no ako i ona nestane sa mnom to je uredu jer će mala, nepoznata bića i dalje postojati, i netko će ispočetka smisliti riječ kojom bi ih nježno opisao.

Je li živo biće manje živo ako je manjih dimenzija? Je li ono manje vrijedno zbog svoje veličine, izgleda ili krhkosti? Je li zbog otrova crna udovica „zla“, dok je dugonogi kućni pauk svojim manjkom „dobar“? Naša potreba da kao ljudi svoje ljudske morale i poglede utiskujemo u percepciju ne-ljudi zakida nas da ih promatramo u njihovoj istini. A ta istina je točno ono što ih čini prekrasima. Ne postoji „beskorisna“ životinja, iako je i pojam koristi kako bi se opravdalo ičije postojanje suludo mišljenje. Svaki dio okoline i svijeta ovdje je zbog nečega. Ekosustav sam po sebi savršen je, i u njemu su i komarci i krpelji i uši i ostali paraziti ravnopravni stanovnici koji imaju svoje uloge, koliko god loše bilo osjetiti ih na vlastitoj koži. Parazitima, pogotovo vrstama parazita koji su nametnici u drugim životinjama ili biljkama,

prijeti masivno izumiranje, no izrazito malo se o tome govori jer su oni svojim načinom življenja proglašeni „lošima“, te njihov izgled ne budi u ljudima osjećaje empatije. Je li izgled i način hranjenja stvarno razlog da se cijele vrste prepuste izumiranju? Kako da ekosustav funkcionira ako se izbriše cijeli jedan njen dio samo jer nije lijep? Opet dolazimo do toga kako da osoba funkcionira ako potisne sve svoje loše emocije. Kako to utječe na balans cjelovitog bivanja?

Poljubac uz stonogu, 2024., kolaž i akril u ladici

Iako se na temelju kolorita i zagasitosti slike na prvu teško može prepoznati da se radi o privrženosti, to uistinu jest tematika ovog djela. Ako si dopustimo da volimo čak i one koji su drugačiji, nekonvencionalno atraktivni i prozvani opasnima na temelju njihove obrane u stanjima kad su stavljeni u opasnost, možemo naučiti i toliko toga o sebi. Tek kada se postavimo u nove situacije i dopustimo si da reagiramo neovisno o načinima na koje smo naučeni možemo početi razmišljati kako bi se ponašali kada bi reagirali na načine na koje želimo reagirati i koji bi nas istinski usrećili. Dopušteno nam je zauzeti prostor, dopušteno nam je ostaviti trag, dopušteno nam je saznati tko ustvari jesmo. I nikada nije prekasno za to.

Ono što su nas do sad drugi naučili nije samo loše iako se to može doimati iz prethodnih rečenica. Povijest i znanja koja su dolazila prije nas grade nas kao osobu i postavljaju bazu na koju mi trebamo nadograđivati vlastite spoznaje. Bitno je nikada ne prestati propitkivati i istraživati. Nekada je, umjesto da se zapitkujemo što bi budućnost mogla donijeti i kako unaprijediti stanja u kojima jesmo i u kojima ćemo biti, važnije zagledati se u prošlost i uočiti kako je uvijek bilo ljepote kojoj mi težimo. Ljudi su slikali u pećinama jer im je to bilo dostupno i tako su bilježili svoje svakodnevne trenutke. Privrženost i živote u zajednicama prikazivali su uz otiske svojih šaka ni ne znajući da će njihovi radovi biti dostupni nama tisućama godina kasnije. Svaki umjetnik samo može sanjati da će se njihovi radovi toliko dugo zadržati i opstati zubu vremena. Propadanje je sastavni dio svega, ladice će propasti, drvo od kojeg su načinjene će postati prašina, papir će se razgraditi, pigment otopiti. No unatoč tome ideja iza radova, traženje ljepote u ružnome, svakodnevnome, detaljima, ostat će, jer je postojao i u životima drugih prije nas.

8. Zapunjeni prostori

Svi elementi koji su do sada obrađeni u diplomskom radu predstavljaju skup promišljanja kroz niz ciklusa slika, crteža, kolaža, bilješki i prikupljenih materijala finalno prezentiranih u formi prostornog kolaža, odnosno svojevrsnog kabineta čuda.

1) O kabinetima čuda

Tijekom 16. i 17. stoljeća u Europi dolazi do jedinstvenog načina prikupljanja i prezentiranja kolekcija. Cilj ovakvog postava, zvanog još i soba čuda ili kabinet zanimljivosti, nije bilo pokazati uspjehe znanosti ili rezultate racionalnog tematskog prikupljanja i klasifikacije, nego prikupiti što više zanimljivosti⁴. Predmeti koje su bogataši nabavljali od istraživača dalekih zemalja i često fabricirane priče vezane uz njih stvarali su zapunjene prostore koji su očaravali one koji su ih uspjeli vidjeti. Uz preparirane životinje, maske, slike, keramiku, oružja, oklope i ostale stvarne predmete, često „dobivene“ kao rezultat kolonijalizma, u izložbenim prostorima su stajali i česti rogovi jednoroga, kandže grifona i sirene. Oni dakako nisu bili stvarni: rogovi jednoroga bili su rogovi narvala, kandže grifona rogovi bivola, a sirene razni spojevi životinja, najčešće majmuna i riba. Lako ih je prepoznati

⁴ Chaliakoulou, A, The Pre-Modern Museum: What Is A Cabinet Of Curiosities?, 2023.
<https://www.thecollector.com/cabinet-of-curiosities-museum-wunderkammer/>

kao lažne iz današnjeg gledališta, no u tim prostorima gdje se tadašnjim posjetiteljima otkrivalo toliko novih, nikad viđenih stvari, bilo je lako zaboraviti kritički gledati na mnoštvo zanimljivosti pred sobom i ne biti ponesen idejama. U kontekstu prostora oni jesu stvarni, iako se ta stvarnost gubi izlaskom iz njega.

Najraniji prikaz kabineta čuda

(preuzeto s <https://www.sothebysinstitute.com/news-and-events/news/cabinets-of-curiosities-and-the-origin-of-collecting>)

Iz kabineta čuda su se tijekom vremena razvili muzeji i galerije, no duh istraživanja, sakupljanja, okrutnosti tog procesa, te prezentiranja neobičnih artefakata ostao je. Tijekom devetnaestog stoljeća u Sjedinjenim Američkim Državama razvio se tip zabave i obrazovanja ciljan prema radničkoj klasi pod nazivom muzeji za deset centi (eng. dime museums). Ovi muzeji prikazivali su velik broj čudesnih i egzotičnih eksponata, poput prepariranih životinja s raznim deformacijama i fosile. Uz ove izložke često su bili izloženi i živi ljudi koji su putovali od muzeja do muzeja uz cirkuse, a bili su prikazani zbog svojih fizičkih različitosti poput malenog rasta, boje kože, tjelesne težine ili posebnih potreba. Iako ih je publika plaćala

i ovo je bio način da zarade, oduzeto im je dostojanstvo i prezentirani su kao predmeti. Američki umjetnik Levi Fisher Ames, inspiriran ovim putujućim izložbama neobičnosti, započeo je 1880ih godina svoje putujuće izložbe u šatorima, u kojima je prikazivao razna čudovišta i kreature izrezbarene iz drveta postavljene u kutije⁵. Kutije bi se otvorile i prikazale po jedno čudovište u svakoj od dvije stranice. Ames bi kutije pri dolasku na novo mjesto otvorio i izložio jedne na drugima, tako stvarajući objekte poput ormara na čijim policama su bile kreature.

Levi Fisher Ames, *Bez naslova*, fotografija rada iz 1900.

(preuzeto s <https://www.jmkac.org/artist/ames-levi-fisher/>)

⁵ *Il Palazzo Enciclopedico, The Encyclopedic Palace*, 2013. 55. Venecijanski bijenale

2) O prostornom kolažu

Njemački dadaist Kurt Schwitters stvarao je *Merz* kolaže bazirane na nađenim i odbačenim materijalima. Umjetnikovi radovi fokusirani su na boju, formu i teksturu elemenata, a ne njihov prikaz i značenje. Omote, postere, karte je lijepio na podlogu i preko njih slikao i prekrivao dijelove prethodne kompozicije⁶. Proučavanjem odnosa veličina i materijala došao je do građenja cijelog prostora koji je umjetnički rad kolažiran od elemenata arhitekture – *Merzbau*. Ovaj prostor nije bio statičan, umjetnik bi konstantno preslagivao elemente koji su ga činili, stvarajući doživljaje ulaska u njega dinamičnima i jedinstvenima.

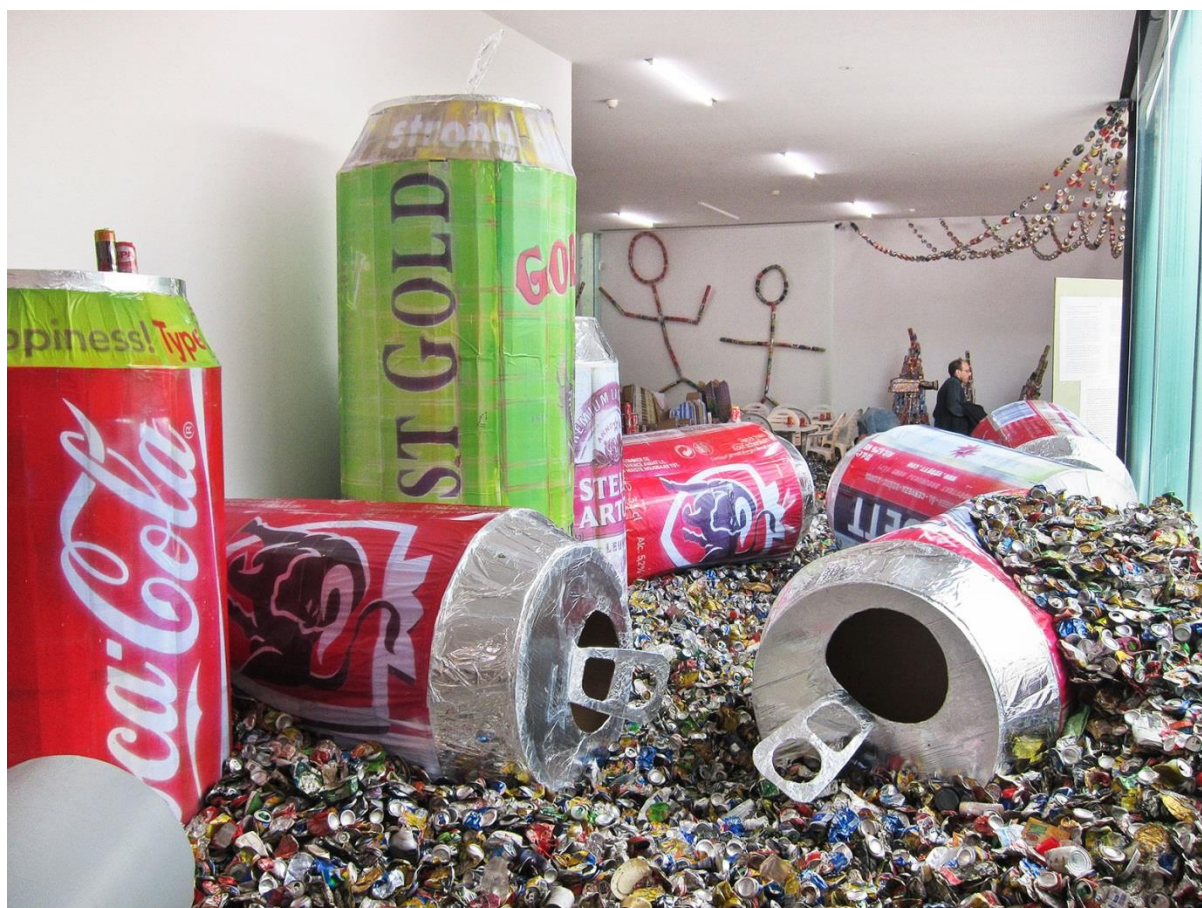

Kurt Schwitters, *Merzbau*, fotografija Wilhelma Redemanna iz 1933.

(preuzeto s https://www.moma.org/explore/inside_out/2012/07/09/in-search-of-lost-art-kurt-schwitters-merzbau/)

⁶ Klanten, R., Hellige, H., Gallager, J., *Cutting Edges: Contemporary Collage*, 2011., Gestalten, Berlin

Stvoreni prostor kao umjetnički rad može odražavati probleme na koje umjetnici žele ukazati. Švicarski umjetnik Thomas Hirschhorn stvara prostorne konstrukcije koje koriste masovno proizvedene materijale poput plastičnih folija, kartona, aluminija, traka i časopisa kako bi naglasio distopijsku stvarnost u kojoj se nalazimo⁷. Promatrač je u tom prostoru direktno suočen s jednokratnim predmetima koje nakon korištenja napušta i čije postojanje zaboravlja.

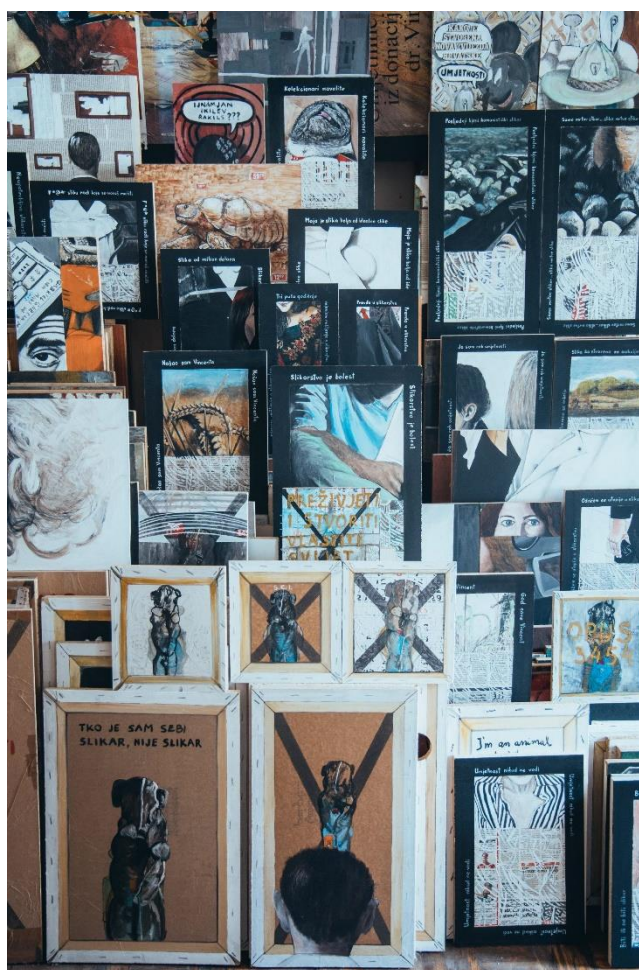

Thomas Hirschhorn, *Too-Too, Much-Much*, 2010.

(preuzeto s <https://www.artworksforchange.org/portfolio/thomas-hirschhorn/>)

⁷ Stephen Friedman Gallery, *Thomas Hirschhorn*, <https://www.stephenfriedman.com/artists/41-thomas-hirschhorn/>

Proces gomilanja slika koje nastaju kao kritika društva, a ujedno i prikaz intimnog života vidimo kod hrvatskog umjetnika Ivica Malčića⁸. Umjesto platna umjetnik koristi ivericu i lesanit malih formata koje su višak u stolariji njegova prijatelja. Svakih nekoliko godina organizira izložbu gdje predstavlja kontinuiran rad u određenom vremenskom periodu. Slike na tim izložbama nisu povezane motivom, nego kada su nastale. Korištenjem isključivo malih formata uspijeva producirati slike velikom brzinom kojima bilježi proživljenu stvarnost. Iskrenost u prikazima rezultat su autorova vjerovanja u umjetničku autonomnost i slobodu umjetničkog stvaralaštva.

Ivica Malčić, Fotografija iz atelijera, 2021.

(preuzeto s <https://www.jutarnji.hr/kultura/art/sve-moje-slike-imaju-oib-lani-sam-ih-naslikao-168-to-mi-je-drugi-rezultat-u-karijeri-15091566>)

⁸ Galerija Matice Hrvatske, *Ivica Malčić- B-Sides & Rarities*, 2014.,

<https://www.matica.hr/zbivanja/galerija/ivica-malcic-b-sides-rarities-1263/>

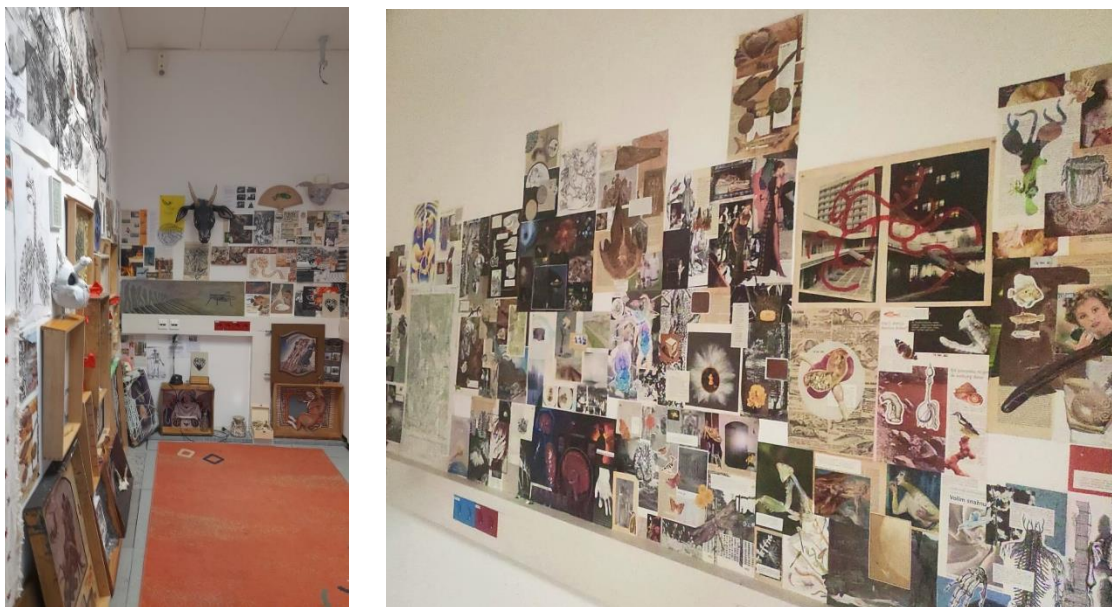
3) O izložbi Akumulacija sjećanja organskog prostora

Proces postavljanja ladica i kolaža ovog ciklusa u prostorne kompozicije započinje na završnoj izložbi Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu 2023. godine. Radovi s prve godine diplomskog bili su postavljeni u malu prostoriju sa sudoperom koja nije bila u uporabi. Ladice su bile postavljene na pod, sudoper i jedan štafelaj, a na zidove bile su zalijepljene razne inspiracije za njih poput anatomskih crteža, fotografija i izrezaka. Izvori svjetlosti bile su male lampice i stolne lampe kako bi prostor bio topliji i mističniji.

Završna izložba na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu 2023. godine

Punjenje malih prostorija nastavilo se i selidbom Akademije, gdje su radovi prebačeni u veću, dužu prostoriju. Zidove su, uz reference, inspiracije i fotografije, počeli više popunjavati gotovi kolaži o kojima se pisalo u odlomku na početku. Postavljanje je teklo više planski i tematski, a neke od ladica bile su postavljene na zid. Kod izložbe u kupaoni to nije bilo moguće jer su na zidovima bile pločice i nisu se mogli postaviti čavli.

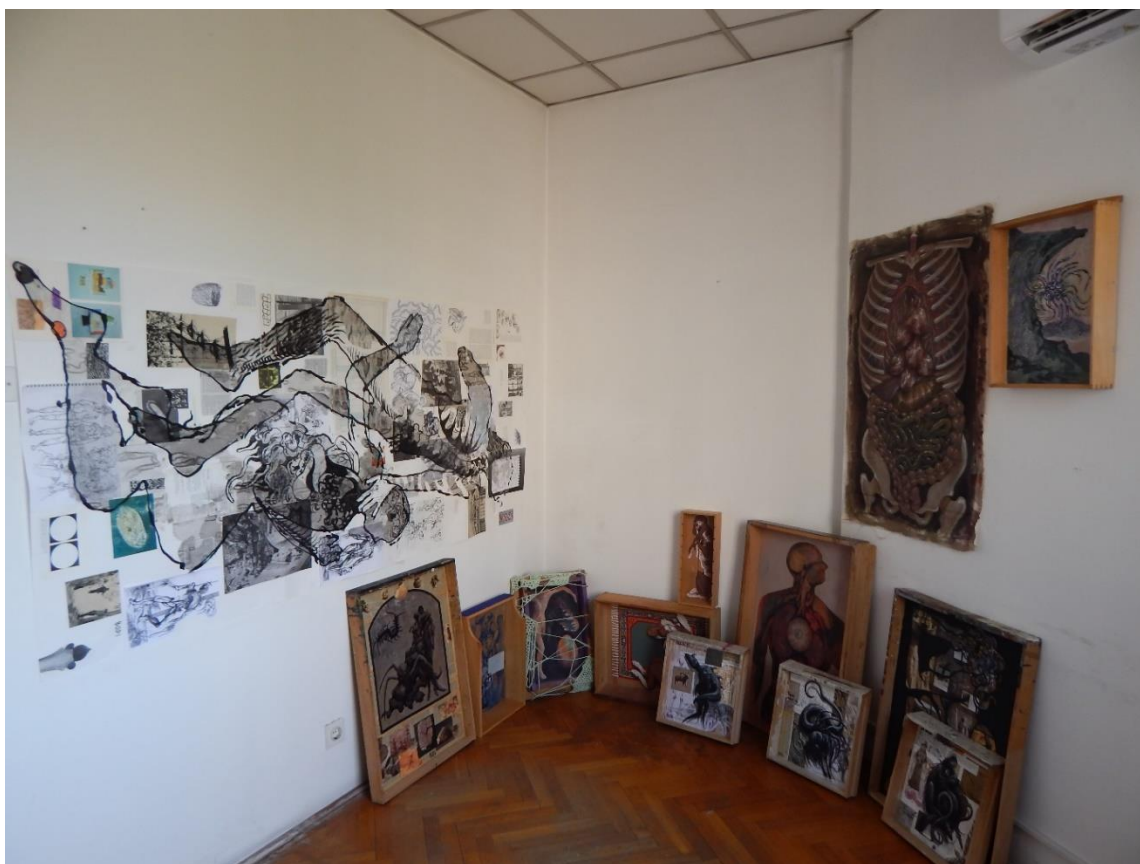

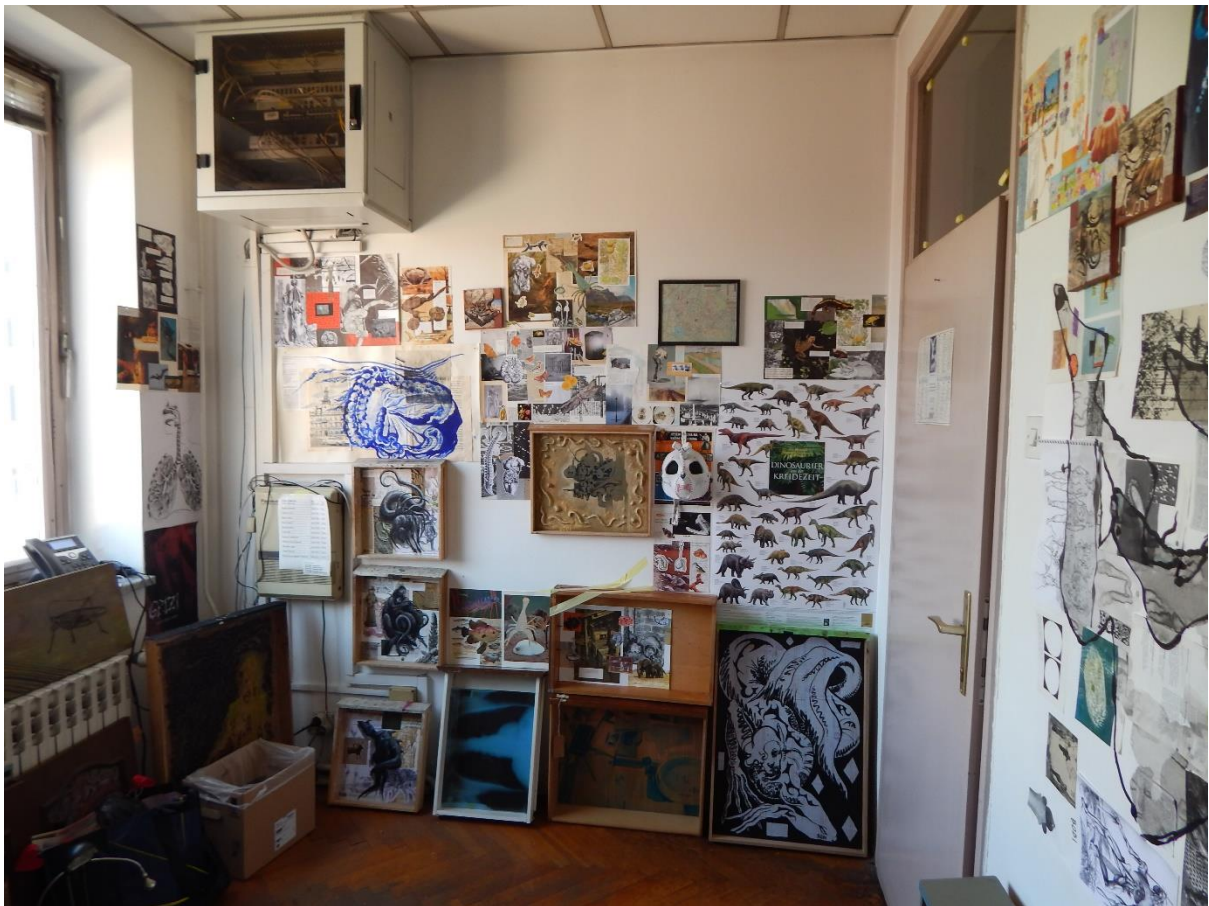
Prostor na Akademiji u Lastovskoj ulici

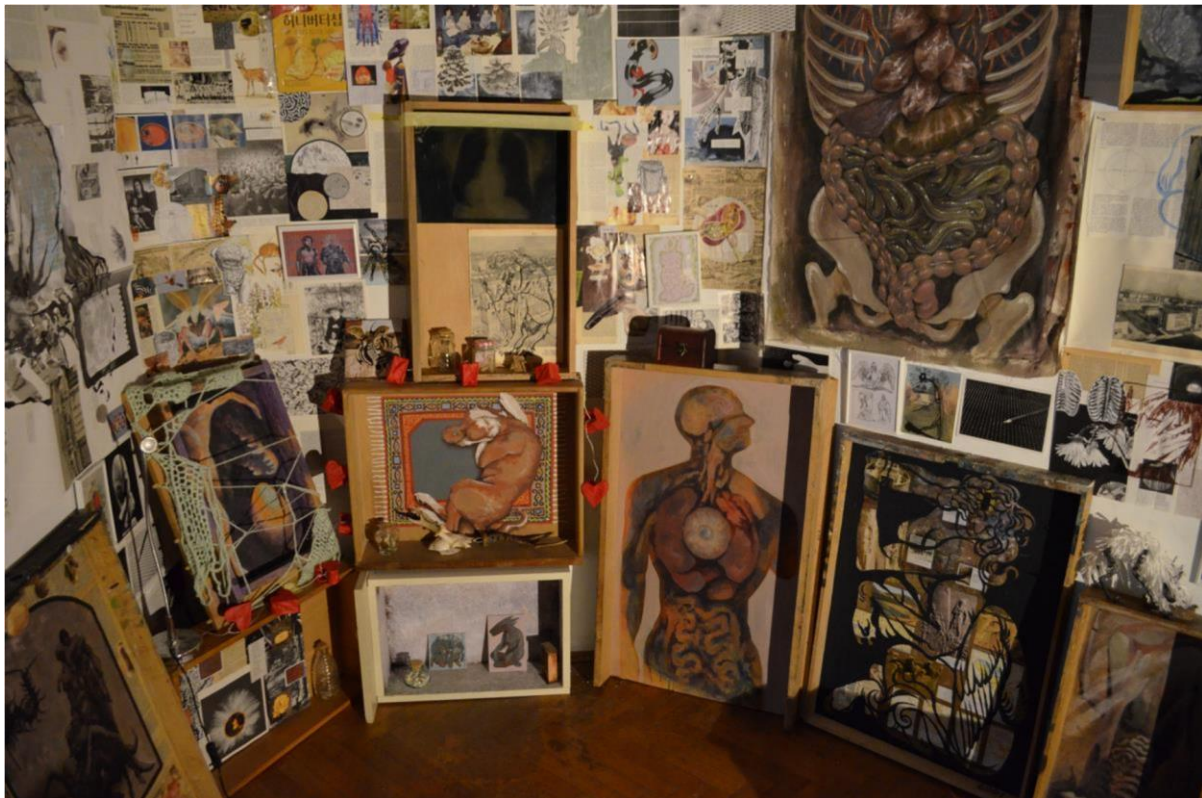
Diplomska izložba postavljala se u prostor ureda na tržnici Savica. Stvorio se kontrast između sterilnog ureda s hladnim osvjetljenjem i potpuno zasićenog prostora za kojeg se ne očekuje da će se pronaći na takvom mjestu. Uz posjetitelje izložbe koji samovoljno dolaze na nju, s radom su suočeni i radnici koji rade u uredima pored. Oni su primorani stvoriti suživot s radom. Za razliku od prethodnih ispuna prostora, ovaj put cilj je bio ispuniti svaki dio, čak i strop. Stvaranje cjelovitog prostora zbog uranjanja promatrača u cjelovito iskustvo ulaska u umjetnički rad vrhunac je biti koju rad želi pokazati. Prostor je produkt sakupljanja znanja i sjećanja koji formiraju jednu osobu, a unutrašnja razmišljanja prikazana su doslovnim ulaskom unutar kolaža inspiracija, gotovih radova, skica, predmeta i objekata.

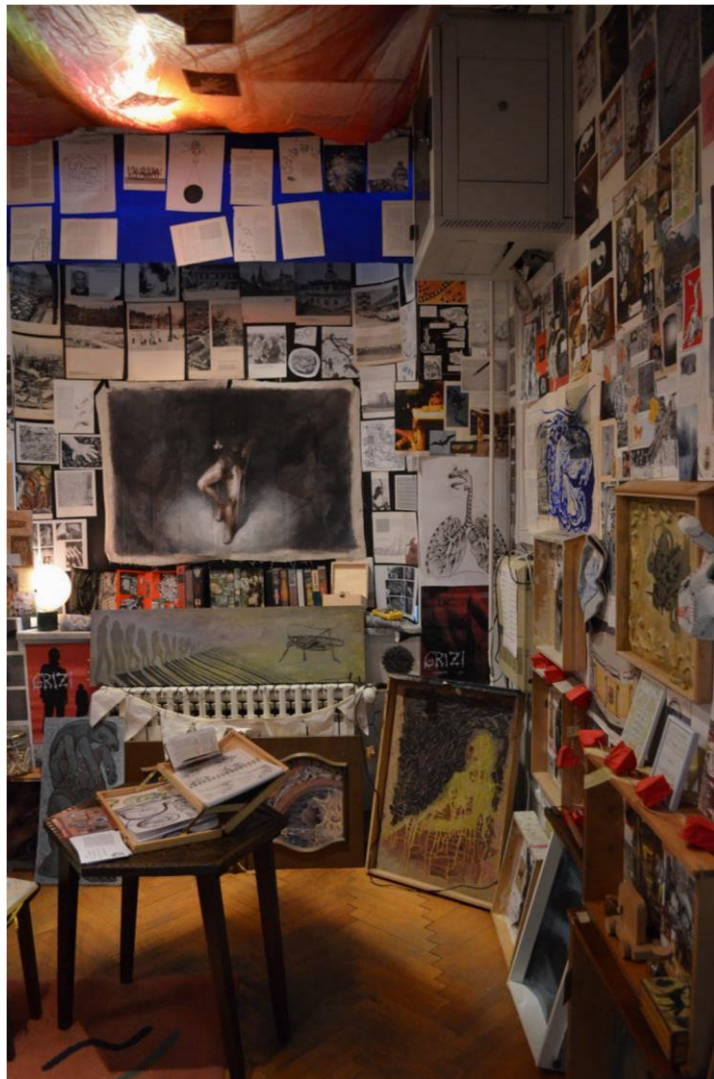
Izložba je prvo građena od najvećih radova, najteže daske popunile su donje dijelove zida, na koje su išle lakše. Veliki kolaži postavljeni su na velike prazne plohe zidova. Lakše i manje ladice postavljene su čavlima više na zid. Između velikih radova zatim se počinju nakupljati manji kolaži i papiri, razglednice i karte. Strop je sakriven dekama kojima se negira njegova bjelina i praznoća. Prozor je prekriven kartonima kako bi i na njega došao dio kolaža i radova, ali i kako bi se osvjetljenje moglo kontrolirati u bilo kojem dobu dana.

Proces postava izložbe na tržnici Savica:

9. Zaključak

Prostor u kojem boravimo duže vrijeme polako počinje preuzimati elemente nas. Često su to intimni prostori, sobe, uredi, u kojima gomilamo detalje kako bi nam u njima bilo što ugodnije i humanije. Značenja iza svih prikupljenih artefakata i prijeko potrebnih predmeta istinski ostaju samo uz osobu koja ih je prikupila, no njihovo izlaganje pogledima drugih može potaknuti lančanu reakciju zanimanja i želje za znanjem. Osobe koje svjedoče otkrivanju mogu početi i same akumulirati sjećanja i stvarati male, osobne muzeje. Kroz taj proces mogu mnogo saznati o sebi i na opipljiv način dopustiti drugima da ih razumiju.

10. Literatura

- 1) Meilach, Dona Z., Hoor, Elvie T., *Collage and Assemblage: Trends and Techniques*, 1973, Crown Publishers, Inc., New York
- 2) Anderson, J., Barnes, E., Shackleton, E., *The Art of Medicine: Over 2000 Years of Medicine in our Lives*, 2011., The Ilex Press Limited, UK
- 3) *Il Palazzo Enciclopedico, The Encyclopedic Palace*, 2013. 55. Venecijanski bijenale
- 4) Klanten, R., Hellige, H., Gallager, J., *Cutting Edges: Contemporary Collage*, 2011., Gestalten, Berlin
- 5) Thomas, E., *In Search of Lost Art: Kurt Schwitters's Merzbau*, 2012., Inside/Out:
https://www.moma.org/explore/inside_out/2012/07/09/in-search-of-lost-art-kurt-schwitterss-merzbau/
- 6) Stephen Friedman Gallery, *Thomas Hirschhorn*,
<https://www.stephenfriedman.com/artists/41-thomas-hirschhorn/>
- 7) Mauries, P., *Cabinets of Curiosities*, 2002., Thames & Hudson, London
- 8) Galerija Matice Hrvatske, *Ivica Malčić- B-Sides & Rarities*, 2014.,
<https://www.matica.hr/zbivanja/galerija/ivica-malcic-b-sides-rarities-1263/>